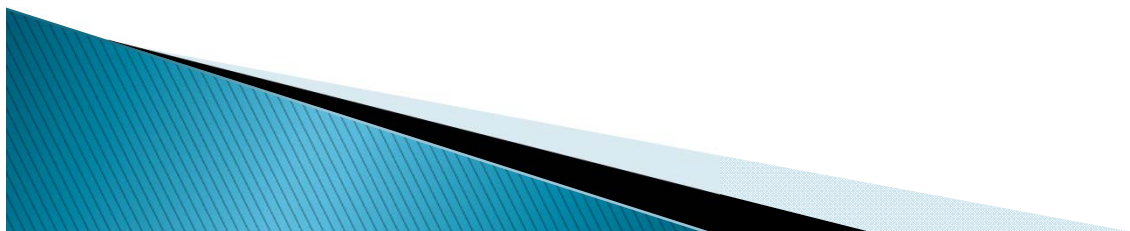

نشست تخصصی مدیریت تعارض منافع
در صنعت آب و برق

شہریور ماہ ۱۳۹۹

مصادیق تعارض منافع در وزارت نیرو

دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد

تعریف جامع از تعارض منافع

تعارض منافع، موقعیتی که **منفعت شخصی** در مقام انجام وظایف یا اعمال اختیارات قانونی افراد، **در تعارض با منافع عمومی** قرار می‌گیرد و می‌تواند انجام بی طرفانه و بدون تبعیض وظایف مذکور را مانع شود.

تعارض منافع الزاما به معنای بروز فساد نیست ولی از شرایط بروز فساد است و معمولا فساد از یک تعارض منافع آغاز می شود.

شناخت تعارض منافع و تلاش برای به حداقل رساندن مواضع رخداد آن، از **اولویتهای بحث پیشگیری** از فساد به شمار می آید.

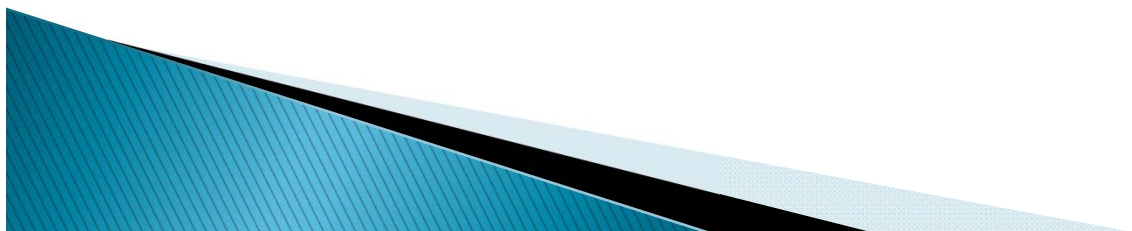

۳ دلایل حساسیت نسبت به تعارض منافع

۱- استفاده از مقام و موقعیت اداری برای منافع شخصی **پدیده‌ای است** **محتمل** که از ریشه های فساد است و باید مورد نظارت و کنترل قرار گیرد.

۲- حتی با وجود ترجیح منافع عمومی بر منافع شخصی توسط کارگزاران، اشخاص ذی نفع و **افکار عمومی** بر صحت عملکرد مقام و کارمند مربوط تردید می کنند و در نتیجه، **اعتماد مردم به حکومت** و دستگاه‌های مختلف اجرایی آسیب می بیند.

۳- اشخاصی که با تعارض منافع مواجه می شوند غالباً **نمی توانند به درستی** **وضعیت موجود را مدیریت کنند** و به کیفیت مورد انتظار تصمیم گیری یا اقدام نمایند و به نحوی از این تعارض متأثر می شوند.

پس چه باید کرد:

- ✓ شناسایی مصادیق و حوزه‌های مهم تعارض بین منافع عمومی و شخصی در صنعت آب و برق
- ✓ اتخاذ تدابیر متناسب جهت پیشگیری از بروز تعارض منافع و مدیریت تعارض
- ✓ وضع قوانین مقررات برای مدیریت و رفع تعارضات

مزایای مدیریت تعارض منافع

- ✓ زمینه ساز ارتقای شفافیت در امور عمومی جامعه
- ✓ تقویت پاسخگویی نظام سیاسی و اداری در برابر مردم
- ✓ ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد

تعارض منافع در نظام حقوقی کشور

در برخی قوانین و مقررات مانند **آیین دادرسی** با رویکرد کیفری و جرم انگاری به برخی مصادیق تعارض منافع توجه شده است

در قوانین دیگری به طور مستقیم یا غیرمستقیم به ممنوعیت یا تحدید اقداماتی پرداخته‌اند که با تعارض منافع مرتبط هستند که از جمله:

فهرست قوانین و مقررات مرتبط با تعارض منافع

- ❖ لایحه قانونی راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۳۷
- ❖ قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی مصوب ۱۳۷۲
- ❖ قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳
- ❖ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶
- ❖ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷
- ❖ قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۹۰
- ❖ قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسوولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۱

سیر زمانی تصویب قوانین مرتبط با تعارض منافع

لایحه قانونی منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری

۱۳۳۶

قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی

۱۳۷۶

قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل

۱۳۷۴

قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران

۱۳۸۳

قانون مدیریت خدمات کشوری

۱۳۸۲

قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

۱۳۸۷

قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد

۱۳۹۰

قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و

کارکنان ارشد جمهوری اسلامی ایران

۱۳۹۱

تعارض منافع

مصادیق عمومی تعارض منافع

۱- تصمیم، اقدام یا دستور شخص، بر فرصت‌های شغلی شخص پس از خاتمه خدمت در دستگاه یا بر فرصت‌های شغلی بستگان یا شرکایش تأثیر ناروا بگذارد.

۲- شخص یا بستگان یا شرکای او دارای حرفه یا فعالیتی باشند که به واسطه آن از تصمیم، اقدام یا دستور موردنظر به نحو ناروا منتفع شوند.

۳- شخص مشمول این قانون از شخصی که در نتیجه تصمیم، اقدام یا دستور مورد نظر، منتفع یا متضرر می‌شود، هدیه یا کمک یا مساعدت مالی یا غیرمالی دریافت کرده باشد.

مصادیق عمومی تعارض منافع

۴- بین شخص مشمول این قانون یا بستگان یا شرکای او و شخصی که در نتیجه تصمیم، اقدام یا دستور مورد نظر، منتفع یا متضرر می‌شود دعاوی مدنی یا کیفری در جریان باشد یا خصومت شخصی بین آنها وجود داشته باشد.

۵- شخص مشمول این قانون راجع به موضوعی که به وی ارجاع شده یا طبق قانون باید به وی ارجاع شود نظر خود را از پیش اظهار کرده باشد.

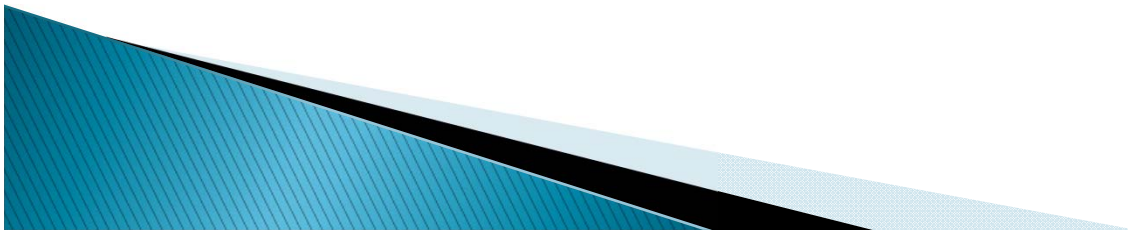
۶- شخص مشمول این قانون در مراجعی که به درخواست‌ها یا دعاوی یا تظلمات و اختلافات اشخاص رسیدگی می‌کنند هم در مرحله بدوی و هم در مرحله تجدیدنظر، دبیر یا عضو باشد یا به عنوان کارشناس یا مشاور یا داور شرکت کند.

مصادیق عمومی تعارض منافع

۷- وظایف نظارتی یا محاسباتی متوجه خود شخص مشمول این قانون یا اموال او یا بستگان یا شرکا یا شرکت‌ها و مؤسساتی باشد که وی در آن بیش از ۵ درصد سهم دارد یا خود او یا بستگان او مدیرعامل یا عضو هیئت مدیره آن شرکت و مؤسسه باشند یا بیش از ۲۰ درصد سرمایه آن شرکت یا مؤسسه به بستگان یا شرکای او متعلق باشد.

۸- متولی وظایف نظارتی یا محاسباتی همزمان عضو یا بازرس یا حسابرس یا مشاور شخص حقوقی مورد کنترل یا مورد محاسبه باشد.

۹- شخص مشمول این قانون با وجود تعارض منافع، نسبت به گزینش، داوری و هر نوع احراز صلاحیت اقدام کند.

برخی از مصادیق تعارض منافع در سطح صنعت آب و برق

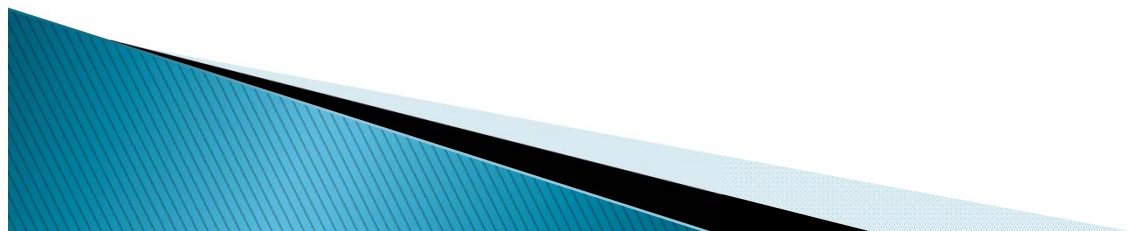

مصادیق تعارض منافع در صنعت آب و برق

۱- ارتباط استخدامی و سهامداری کارکنان و خانواده درجه اول آنها در شرکت های طرف قرارداد با شرکت متبوع. (منع مداخله کارکنان دولت در معاملات دولتی)

۲- استخدام و بکارگیری اقوام و آشنایان خارج از ضوابط و مقررات وزارت نیرو حتی در بخش حجمی و پیمانکاری.

۳- ارتباط کارکنان با اساتید دانشگاه ها خصوصاً در خصوص همکارانی که مشغول تحصیل می باشند. و عدم انعقاد قرارداد با این اساتید در حین آموزش و تا مرحله فارغ التحصیلی.

مصادیق تعارض منافع در صنعت آب و برق

۴- همکاری کارکنان با شرکت های پیمانکاری، مشاور و تامین کنندگان و تولید کنندگان طرف قرارداد حتی در ساعات غیر اداری.

۵- معرفی یا سفارش پیمانکاران و مشاوران و تامین و تولید کنندگان توسط مدیران و کارکنان به شرکت متبوع.

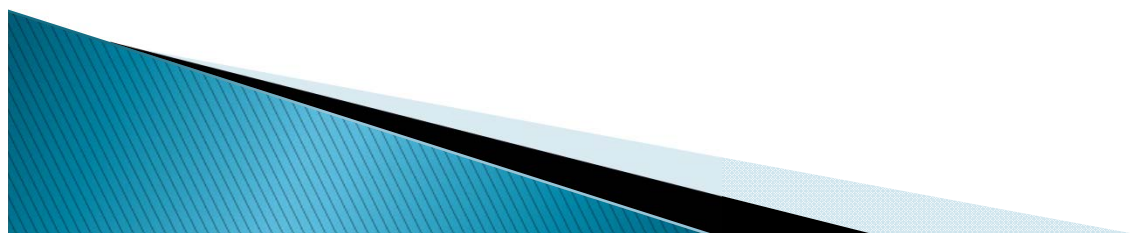
۶- کمک مالی به موسسات خیریه و یا عام المنفعه ای که مدیران و کارکنان و یا خانواده آنان در آن موسسات سمت و یا اشتغال داشته باشند و یا در اختیار قرار دادن امکانات، تاسیسات و ... به موسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد ارتباط تخصصی و قراردادی با شرکت متبوع. (در اختیار قرارداد زمین، ساختمان و تجهیزات به هیات مذهبی، یادواره ها و ...)

مصادیق تعارض منافع در صنعت آب و برق

۷- استفاده غیرقانونی از امکانات شرکت ها به منظور خدمات رسانی به مدیران و کارکنان صنعت و یا سایر دستگاه های اجرایی خارج از ضوابط و مقررات.

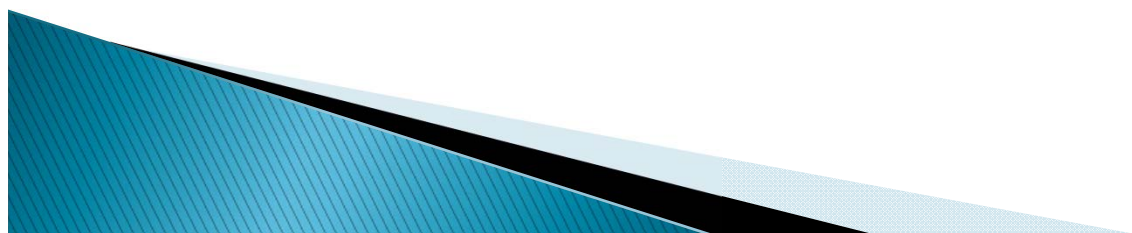
۸- ایجاد و همکاری با هرگونه شرکت و موسسه ای و تعاونی که توسط بازنشستگان همان شرکت و موسسه تاسیس گردیده است. (به استثناء تعاونی های مصرف و مسکن)

۹- منع پیگیری امور پیمانکاران، مشاورین و تامین و تولید کنندگان توسط کارکنان و اقوام آنان .

مصادیق تعارض منافع در صنعت آب و برق

- ۱۰- استفاده از امکانات پیمانکاران، مشاوران، تامین و تولید کنندگان به نفع مدیران و کارکنان خارج از مفاد قرارداد.
- ۱۱- اولویت اجرای پروژه عمرانی در شهرهایی از استان که زادگاه مدیران ارشد شرکت است یا تعلق قومی و قبیله ای به آنجا دارد.
- ۱۲- رئیس یک سازمان که بتواند برای اضافه کاری یا فوق العاده خودش، شخصا تصمیم بگیرد.
- ۱۳- کلنگ زنی پروژه عمرانی در اثر فشار نمایندگان مجلس شورای اسلامی

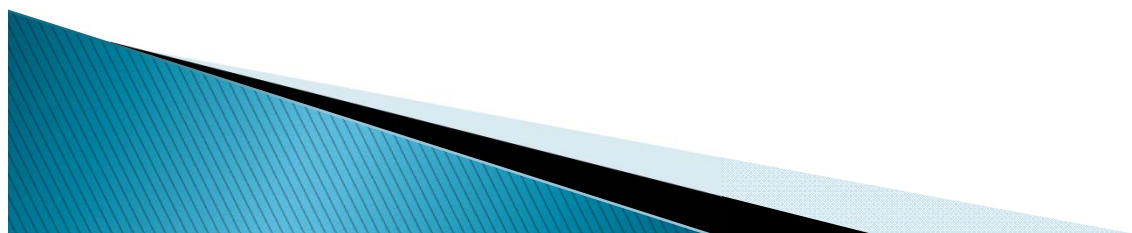
مصادیق تعارض منافع در صنعت آب و برق

۱۴- اولویت دادن به پیمانکاران یا تامین کنندگان خاص در تایید صورت وضعیت های انجام کار و پرداخت مطالبات آنها

۱۵- آغاز تملک اراضی و املاک و پرداخت بهای اراضی بدون توجه به ترتیب زمانی تملک ها.

۱۶- تبعیض در انسداد چاه های غیرمجاز

۱۷- تصمیم گیری در خصوص تخصیص آب بین دو استان، که در حالی که خودش اهل یکی از آن دو استان است

**با تشکر و سپاس از
سعه صدر حضار محترم**